

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy Ph.D. v právní věci žalobce: **P. P.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem v Liberci, U Jezu 642/2a, za účasti osob zúčastněných na řízení: a) Ing. H. K., b) O. K., zastoupeného Mgr. Pavlem Říčkou, advokátem se sídlem v Praze 10 – Vršovicích, Litevská 8/1174, o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení O. K. proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 31. 5. 2007, č. j. 59 Ca 3/2005 – 89,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 31. 5. 2007, č. j. 59 Ca 3/2005 – 89 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 31. 5. 2007 zrušil krajský soud rozhodnutí Okresního úřadu v Semilech ze dne 22. 11. 2002, č. j. RR/290/02-333/Hš, kterým bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Rokytnice nad Jizerou ze dne 12. 6. 2002, č. j. SÚ:2130/01 – 1014/Vi.

Městský úřad Rokytnice nad Jizerou jako správní orgán prvního stupně výše citovaným rozhodnutím na podkladě návrhu manželů Ing. H. K. a O. K. rozhodl tak, že na pozemcích ppč. 620/2, 732/1 a 732/2 zapsaných v katastru nemovitostí katastrálního úřadu v Semilech na LV č. 274 pro obec a katastrální území Paseky nad Jizerou ve vlastnictví L. P. (původní žalobce, otec P. P. – pozn. soudu) se vyvlastňuje věcné břemeno pro vytvoření podmínek pro přístup, tj. chůzi a jízdu, k rodinnému domu č. p. 150 na pozemku stpč. 131 a 132, ppč. 716, 721, 722, 725, 726, 760, 761/1, 762/1, 714/20, 715, 723/1, 723/2, 724, 727/1 a 724/4 v k. ú. Paseky nad Jizerou v rozsahu daném geometrickým plánem vyznačení věcného břemene č. 253 – 265/2001 vypracovaného GEOP v. o. s. Jilemnice, ověřeného oprávněným zeměměřičským inženýrem ing. P. P. dne 21. 3. 2002 pod č. 55/2002 a odsouhlaseného Katastrálním úřadem v Semilech dne 25. 3. 2002 pod č. 124/2002. Věcné břemeno je spojeno s vlastnictvím uvedených nemovitostí. Pro vytvoření přístupu je vlastník pozemků na kterých se věcné břemeno vyvlastňuje, povinen strpět provedení terénních úprav, popřípadě stavebních prací a prací spojených s údržbou a opravou nutných pro řádné užívání přístupové komunikace a zdržet se činností bránících nebo ztěžujících přístup k nemovitostem, pro které se věcné břemeno vyvlastňuje. Stavební úřad současně stanovil náhradu za vyvlastnění v celkové výši 3240 Kč.

Okresní úřad v Semilech v rozhodnutí, kterým zamítl odvolání L. P. konstatoval, že navrhovatelé neměli odpovídající přístup ke svým nemovitostem zajištěný smluvně s žalobcem, vlastníkem dotčených pozemků, který nesouhlasí s dalším jejich užíváním, tak jak to umožňoval navrhovatelům od roku 1964. Žalobce znemožnil užívání i tím, že v části dosud užívané cesty provedl trubkovou konstrukci s plachtovinou a odvodňovací betonový žlab podél svého domu č. p. 126, a to bez potřebných stavebních povolení.

Rozhodnutí Okresního úřadu v Semilech ze dne 22. 11. 2002, č. j. RR/290/02-333/HŠ napadl L. P. včas podanou žalobou.

Usnesením krajského soudu ze dne 3. 2. 2003, č. j. 59 Ca 13/2003 - 16, byla žaloba podle ustanovení § 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), odmítnuta, neboť krajský soud dospěl k závěru, že žaloba směřovala proti rozhodnutí správního orgánu o občanskoprávním nároku, a tudíž se jednalo ve smyslu § 68 písm. b) s. ř. s. o žalobu nepřipustnou.

Proti tomuto usnesení podal L. P. kasační stížnost (dále „kasační stížnost č. 1“), ve které se domáhal zrušení usnesení o odmítnutí žaloby. Po podání kasační stížnosti č. 1 L. P. dne 28. 2. 2003 zemřel. Do jeho práv vstoupil jeho dědic – syn P. P. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 10. 3. 2004, č. j. 5 As 4/2003 - 63 rozhodl, že v řízení bude pokračováno s P. P. jako žalobcem.

Nejvyšší správní soud následně rozsudkem ze dne 16. 12. 2004, č. j. 5 As 4/2003 - 68 napadené usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, neboť podle jeho názoru rozhodoval-li žalovaný o vyvlastnění či o nuceném omezení vlastnického práva věcným břemenem, pak rozhodoval ve veřejnoprávní a nikoliv soukromoprávní věci, a proto je dána pravomoc správních soudů.

Poté, co byla věc vrácena krajskému soudu, krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí Okresního úřadu v Semilech ze dne 22. 11. 2002, č. j. RR/290/02-333/HŠ a dospěl k závěru, že městský úřad, jakož i okresní úřad, který rozhodnutí městského úřadu potvrdil, pochybil, pokud neučinil geometrický plán (obsah geometrického plánu) součástí rozhodnutí o vyvlastnění věcného břemene. Krajský soud proto žalobu posoudil jako důvodnou.

Ve věci krajský soud rozhodl bez jednání, s odůvodněním, že v případě, kdy soud ruší rozhodnutí správního orgánu pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, může tak učinit na základě § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. bez jednání.

V odůvodnění rozhodnutí krajský soud také konstatoval, že na straně žalovaného již nevystupuje Okresní úřad v Semilech, ale Krajský úřad Libereckého kraje, na nějž s účinností od 1. 1. 2003 na základě zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, konkrétně jeho části sedmdesáté (článek LXX, bod 13), přešla působnost stavebních úřadů.

Stěžovatel shora uvedený rozsudek krajského soudu napadl včasnou kasační stížností z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., kdy dle jeho názoru je zejména špatně posouzena otázka určitosti žalobou napadeného správního rozhodnutí.

Stěžovatel v kasační stížnosti argumentuje, že ustanovení právních předpisů v době rozhodování příslušných orgánů neobsahovala povinnost učinit geometrický plán součástí správního rozhodnutí, kterým se omezují vlastnická práva, ani se tato povinnost nedá dovodit běžnou aplikací právních předpisů. Naopak dle stěžovatele je z platných a účinných předpisů možné dovodit, že výklad krajského soudu, kterým požaduje učinit obsah či samotný geometrický plán součástí rozhodnutí je v rozporu s příslušnými právními předpisy.

K otázce srozumitelnosti a určitosti správního rozhodnutí jako základního předpokladu jeho přezkoumatelnosti a vykonatelnosti stěžovatel uvádí, že požadavek krajského soudu, že musí být přímo do správního rozhodnutí inkorporován po obsahové stránce geometrický plán je zcela nesmyslný a nerealizovatelný, neboť obsahové vyjádření geometrického plánu pojaté do samotného rozhodnutí je technicky neuskutečnitelné a neproveditelné. Popis provedený v rozhodnutí dle návodu krajského soudu by byl nevykonatelný, nepoužitelný a tím i neurčitý. V popisu rozhodnutí je přesně popsáno, jaké nemovitosti a čím jsou omezeny s tím, že grafické vyjádření, které není nahraditelné slovním popisem je odkázáno na geometrický plán, takže není možné v tomto směru namítat neurčitost projevu vůle správního orgánu. Požadavek geometrického plánu je dán tím, že slovní popis rozsahu omezení není možno provést. Stěžovatel dále namítá, že navíc ani žalobce v žalobě netvrdí nic o neurčitosti.

K argumentaci krajského soudu rozhodnutím Nejvyššího soudu stěžovatel uvádí, že v rozsudku Nejvyššího soudu nebyl ve smlouvě o zřízení věcného břemene vůbec zmiňován geometrický plán, ani nebylo na jakýkoliv grafický záznam odkazováno, což je situace odlišná od posuzovaného správního rozhodnutí.

Napadené správní rozhodnutí bylo vykonáno zápisem do evidence katastru nemovitostí katastrálním úřadem, proto zde není ani vada, která by mohla spočívat v nevykonatelnosti správního rozhodnutí.

K námitce žalobce, že geometrický plán musí být součástí rozhodnutí s odkazem na ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., stěžovatel argumentuje, že v dané věci není věcné břemeno zakreslováno v katastrální mapě, ale je pouze zapsáno v evidenci katastru s odkazem na příslušné listiny. Potřeba provést změny v katastrální mapě (sloučení či rozdělení pozemků) v rámci rozhodnutí o vyvlastnění nebyla nutná.

Poslední stížnostní námitka nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu spočívá v tom, že krajský soud rozhodl bez nařízení jednání, i když účastníci na ústním projednávání trvali. V důsledku toho nemohly ani osoby zúčastněné na řízení v rámci jednání před krajským soudem uplatnit své námitky a připomínky.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se zcela ztotožnil s obsahem kasační stížnosti stěžovatele a proto na ni v plném rozsahu odkazuje. Krajský úřad navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti vyhověl a rozsudek krajského soudu zrušil.

Žalobce se ke kasační stížnosti stěžovatele nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, avšak z odlišných důvodů, než které uvádí stěžovatel. Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to však neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.) nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné; ke zmíněným pochybením či vadám přihlíží soud ex offio.

Nejvyšší správní soud je nucen především konstatovat, že napadené rozhodnutí krajského soudu shledal ex offio nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť krajský soud výrokem I. přezkoumávaného rozsudku zrušil rozhodnutí Okresního úřadu v Semilech ze dne 22. 11. 2002 č. j. RR/290/02-333/Hš a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení a výrokem II. rozhodl o povinnosti žalovaného nahradit náklady řízení žalobci, avšak v odůvodnění rozsudku uvedl, že dospěl k závěru, „že městský úřad, jakož i okresní úřad, který rozhodnutí městského úřadu potvrdil, pochybil, pokud neučinil geometrický plán (obsah geometrického plánu) součástí rozhodnutí o vyvlastnění věcného břemene. Krajský soud proto posoudil žalobu jako důvodnou a napadená rozhodnutí, jakož i rozhodnutí městského soudu (zřejmě městského úřadu – poznámka NSS) pro vady řízení zrušil v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s.“

Mezi výrokem rozhodnutí krajského soudu (zrušení rozhodnutí okresního úřadu) a jeho odůvodněním (zrušení rozhodnutí správního orgánu prvního i druhého stupně) je rozpor, ve kterém Nejvyšší správní soud shledal nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti přezkoumávaného rozhodnutí krajského soudu.

Nejvyšší správní soud považuje ovšem za nutné uvést i to, že z usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. 6. 2007, č. j. Konf 4/2007 - 6, dostupného na www.nssoud.cz, vyplývá, že počínaje účinností zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), (dále jen „zákon o vyvlastnění“), tj. ode dne 1. 1. 2007, zanikla příslušnost správních soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění či omezení vlastnického práva ve správním soudnictví (viz § 28 zákona o vyvlastnění). K řízení ve věcech vyvlastnění jsou příslušné soudy v občanském soudním řízení, a to soudy krajské, které přitom procesně postupují podle části páté občanského soudního řádu (§ 244 a násl. o. s. ř.).

V části osmé zákona č. 184/2006 Sb., obsahující společná, přechodná a závěrečná ustanovení, § 30 předepisuje, že nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se v občanském soudním řízení ve věcech vyvlastnění podle občanského soudního řádu. Jinou úpravu v tomto ohledu zákon neobsahuje; to znamená, že počínaje dnem 1. 1. 2007 náleží rozhodování v těchto věcech soudům v občanském soudním řízení, bez ohledu na to, že sám vyvlastňovací akt byl vydán před tímto datem.

V souzeném případě bylo napadené rozhodnutí správního orgánu vydáno okresním úřadem dne 22. 11. 2002. Žalobu proti němu podal žalobce v lednu 2003, tedy ještě před účinností zmíněného zákona, jenž pozměnil příslušnost soudů k rozhodování o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě. Soud proto zvažoval, zda se nová právní úprava vztahuje i na soudní řízení zahájená podáním žaloby před účinností zákona č. 184/2006 Sb.

Předmětná novela zákona o vyvlastnění výslovně neřeší problematiku střetu staré a nové úpravy ve vztahu k již běžícím řízením o žalobách proti rozhodnutím v těchto věcech. V takovém případě je ovšem z obecně platné zásady nepravé retroaktivity procesních norem (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 574/03, Sb. n. u. US, svazek č. 37, nálezy č. 80, str. 105, též www.judikatura.cz), tedy aplikace nových procesních norem pro dříve započatá řízení, nutno dovodit, že v řízení bylo nutno pokračovat dle pozdějšího zákona s tím, že právní účinky úkonů učiněných dříve zůstávají v platnosti.

Nejvyšší správní soud tedy učinil závěr, že řízení o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě, zahájená před účinností zákona o vyvlastnění (tedy před 1. 1. 2007), dokončí soud, který bude po tomto datu rozhodovat, v občanském soudním řízení. Od rozhodného data se tedy užije v plném rozsahu nová právní úprava, a to i na dosavadní řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí ve věci vyvlastnění, které bylo zahájeno přede dnem účinnosti zákona o vyvlastnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2007, č. j. 1 As 28/2007 - 103).

Krajský soud posoudí další postup i s ohledem na úpravu místní příslušnosti krajského soudu dle ustanovení § 250 odst. 2 o. s. ř., dle kterého týkalo-li se řízení před správním orgánem práva k nemovitosti, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je nemovitost.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu, který je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí rozhodne soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. května 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu